

Abban a nehéz órában, amikor Szent József megtudta, hogy családjával menekülnie kell Heródes gonoszága elől, az angyal a szamarat is felébresztette az istállóban.

„Kelj föl! – mondta neki a magasból az angyal –, Szűz Máriát urával most Egyiptomba fogod vinni!” A szamárnak ez egyáltalán nem tetszett. Nem volt valami jámbor szamár, sőt egy kissé inkább csökönyös.

„Nem tudsz erről magad gondoskodni? – kérdezte bosszúsan.

– Neked szárnyaid vannak, nekem meg mindent a hátamon kell cipelnem. És miért éppen Egyiptomba, mért nem jó egy közelebbi hely?”

„Biztos, ami biztos!” – válaszolta az angyal. Ez egy olyan felelet volt, amire egy szamár csak azt mondhatja, hogy most már értem. Kiballagott az istállóból és látja ám, hogy mennyi terhet gyűjtött össze számára Szent József: ágyneműt Máriának, gyolcspelenkát a gyermeknek, egy láda aranyat, a király ajándékát, két tömjénnel és mirhával teli zsákot, egy egész cipót, sajtot és egy oldal füstölt húst a pásztoroktól, a víztömlőt és mindennek tetejébe még ott van Mária a gyermekkel! Ennek láttára a szamár újból megmakacsolta magát. És nem értette meg őt senki a gyermek Jézuson kívül.

„Mindig ugyanaz történik. Ezek a koldusok úgy jöttek ide, hogy semmijük sem volt, most meg már annyi mindenük van, hogy két pár ökör sem tudná elvinni. Én azonban nem vagyok szénás szekér!” – mondta a szamár. Pedig úgy nézett ki, amikor Szent József mindent fölpackolt rá, még a patái is alig látszottak. A szamár kidomborította a hátát, hogy helyreigazítsa a terhet, majd megkockáztatott egy lépést, óvatosan, mert azt hitte, hogy összedől a rajta levő torony, mihelyt egyik lábát a másik elé teszi. De különös módon, csodálatosan könnyűnek érezte terhét, mintha lábai csak saját testét vitték volna, valósággal táncolni kezdett a sötétben a tuskók és a kövek között. Persze, nem sokáig, mert újból elkezdett bosszankodni: „Miért kell belőlem gúnyt űzni? – mormogta. – Talán bizony nem én vagyok az egyetlen szamár Betlehemben, aki egyszerre négy zsák árpát is el tud vinni?” –

Haragjában nekifeszítette lábát a fövénynek, és egyetlen lépést sem ment tovább arról a helyről.

„Ha most még meg is üt engem – gondolta elkeseredve –, egész cókómókja az árokba repül!” József azonban nem bántotta. Egyik kezét a hátára tette, a másikkal a szamár fülei felé nyúlt, hogy megsimogassa.

„Menj még egy keveset! – bízta szelíden –, hamarosan pihenni fogunk!” Erre a szamár felsóhajtott és újból baktatni kezdett, s közben így gondolkodott magában: „Ez valóban szent ember, még azt sem tudja, hogyan kell egy szamarat sietésre ösztökélni”. Közben megvirradt, és a nap melegen kezdett sütni. József egy cserjésre bukkant, amely azonban nagyon száraz és tüskés volt, hiszen a sivatagban jártak. Ennek gyér árnyékában akarta megpihentetni Máriát.

Lepakolt tehát és tüzet gyújtott, hogy levest főzzön. A szamár ezt nagyon bizalmatlanul nézte. Ő saját takarmányadagját várta, de csak azért, hogy megvetően mondhassa: „Inkább megeszem a farkamat, mint a ti poros szénátokat!” Szénát azonban nem kapott, sőt még egy harapás szalmát sem, mert Szent József – Máriáról és a gyermekről való gondoskodása közben – teljesen megfélemedezett róla. A szamarat óriási éhség fogta el. Olyat kordult a gyomra, hogy József ijedten nézett föl. Azt hitte, hogy egy oroszlán telepedett a bokorba, és az bődült ilyen nagyot. Időközben megfőtt a leves is, mindnyájan ettek belőle. Előbb Mária evett, majd utána József kikanalazta a maradékot. A gyermeket is megszoptatta anyja, csak éppen a szamár állt ott éhesen. Nem volt egyetlen fűszál sem, amit rágcsálhatott volna. Nem termett itt a kősvatagban semmi – néhány bogáncson kívül.

„Kegyelmes Uram!” – mondta a szamár haragosan és egy hosszú beszédbe kezdett a gyermek Jézus előtt. Csak egy szamár-beszéd volt ez, de nagyon ravaszul volt kieszelve. Rendkívül éles ésszel és világosan mondott el mindent, amit csak egy szenvedő teremtmény Isten előtt elpanaszolhat.

„I-Á” – kiáltotta végül, ami annyit jelent, hogy „Így igaz, én szamár vagyok!” A gyermek mindent figyelmesen végighallgatott, s amint a szamár befejezte mondókáját, lehajolt, fölvetett egy bogáncsot és átnyújtotta neki. A piarista atyák meséiből: A csökönyös szamár és az édes bogáncs. „Jó! – mondta a szamár, miközben szíve mélyéig megsértődött.

– Nem bánom, megeszek egy bogáncsot. De te bölcs vagy, és előre láthatod, hogy mi fog történni. A tüskék úgy összeszurkálják a hasamat, hogy meg kell halnom, s azután nézhetitek, hogyan mentek Egyiptomba!”

Dühösen harapott a kemény kóróba, de rögtön tátva maradt a szája, mert a bogáncs nem úgy ízlett neki, ahogy várta, hanem úgy, mint a mézédese lucerna, vagy az illatos káposztalevél. Senki sem tudja elképzelni, csak egy szamár, hogy milyen finom dolog is a bogáncs! Elmúlt erre a csacsinak minden bosszúsága. Áhítatosan egymás mellé rakta füleit, ami egy szamár esetében annyit jelent, mintha mi összekulcsolnánk a kezünket.